
Гумбракович В.В.,
*студентка 2 курсу магістратури, 3 групи,
Слідчо-криміналістичного інституту
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ПРАВОВІДНОСИН: ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИНІВ

Ключові слова: правовідносини, превенція, корупція, організована злочинність

Анотація: У тезах розглянута тема інвентаризації правовідносин у взаємозв'язку з превенцією, роль цифровізації у підвищенні ефективності роботи державних органів щодо виявлення ризиків та запобігання вчиненню злочинів.

Аннотация: В тезисах рассмотрена тема инвентаризации правоотношений во взаимосвязи с превенцией, роль цифровизации в повышении эффективности работы государственных органов относительно выявления рисков и предотвращения совершения преступлений.

Ключевые слова: правоотношения, превенция, коррупция, организованная преступность.

Summary: In the theses, the topic of inventory of legal matters in relation to prevention, the role of digitalization in the advancement of the efficiency of robots and state bodies, as a result of the detection of risks and for the prevention of malice, is considered.

Keywords: legal relations, prevention, corruption, organized crime.

На превеликий жаль наразі законодавство України містить велику кількість колізійних норм. В першу чергу це обумовлено інтенсивним нормотворчим процесом, при якому суттєво знижується якість нормативно-правових актів. Іноді має місце геть різне тлумачення та, як наслідок, правозастосування правових приписів.

Є різні шляхи подолання проблеми, і один з них - інвентаризація правовідносин з використанням сучасних технологій. Цифровізація дозволить в короткий термін систематизувати норми права, визначити та усунути протиріччя та уникнути різночитання. Тема цифрової юриспруденції вельми актуальна, адже неможливий розвиток держави поза межами цієї світової тенденції.

Зараз не можна констатувати всебічну розробку теми діджиталізації. Однак, безспірним є факт щомісячного збільшення таких публікацій і все частіше озвучувана думка про необхідність використання технологій в юриспруденції задля найбільш ефективної правотворчості та правозастосування, єдиної судової практики та точних кримінологічних досліджень з максимальною економією часу та людських ресурсів. Так, Фрончко В. у своїй публікації робить акцент на електронні адміністративні послуги [3], а Оболенцев В.Ф. наголошує, що оперування комп'ютерною технікою суттєво прискорює роботу, зменшує витрати праці, дозволяє обробляти великі обсяги інформації [2].

При тому найбільший інтерес щодо використання технологій у запобіганні злочинам викликають ідеї щодо "інвентаризації правовідносин" - своєрідної систематизації правовідносин, що виникають в процесі реалізації прав і свобод людини та громадянина, за порушення яких передбачена кримінальна відповідальність. Чітке визначення суті правовідносин, що виникають в процесі реалізації прав, свобод і законних інтересів людини та громадянина дозволить зрозуміти весь комплекс наслідків правопорушення, обставини, які йому сприяють та шляхи превенції. Як механізм можна використовувати оцифровку правовідносин, з визначенням складу правовідносин, моменту їх виникнення та припинення. Він дозволить розробити найбільш ефективні системи виявлення злочинів, груп осіб, які найбільш імовірно можуть стати жертвами різних груп злочинів, груп осіб, які найбільш схильні до вчинення правопорушень та криміногенних чинників. Отримана інформація надасть можливість запровадити комплексну систему превенції - від роботи з дітьми до роботи з особами, які відбули покарання за скоєний злочин та інтегруються у суспільне життя та ін.

Окремо слід приділити увагу правовідносинам з найвищими корупційними ризиками, адже корупційні діяння тягнуть за собою

безліч негативних наслідків. Враховуючи ж тісний взаємозв'язок корупції з організованою злочинністю, превенція в цьому сегменті дозволить запобігти суттєвому відсотку кримінальних правопорушень. Саме на взаємозв'язок корупції та організованої злочинності необхідно зробити акцент, особливо зважаючи на те, що Україна є державою, для якої корупція є особливо гострою проблемою, про що наголошує Шостко О.Ю. [4].

Отже, зважаючи на високу латентність злочинності в Україні, необхідне оперативне на комплексне впровадження новітніх технологій в діяльність правоохоронних органів та органів превенції. Треба чітко розуміти сутність правовідносин, які складаються при реалізації прав і свобод людини та громадянина, для того щоб відпрацювати максимально ефективну модель попередження та протидії злочинам. При тому треба пам'ятати, що цифрові технології надають і потенційну можливість для побудови системи тотального контролю і механізму управління поведінкою людей у суспільстві (як слушно зазначив Головкін Б.М.) [1].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Головкін Б. М. Теперішнє і майбутнє кримінології / Б. М. Головкін // Проблеми законності. – 2020. – Вип. 149. – С. 168–184. URL: <http://plaw.nlu.edu.ua/article/view/200724/205532>
2. Оболенцев В. Ф. Базові засади системного аналізу злочинності та віктимізації в Україні : монографія. – Х.: Юрайт, 2016. – 116 с.
3. Фрончко В. До питання про цифрову юриспруденцію / В. Фрончко // Актуальні проблеми правознавства. - 2019. - Вип. 2. - С. 144-148. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/argpr_2019_2_27.
4. Шостко О. Ю. Стан і тенденції виявлення кримінальних корупційних правопорушень в Україні / О. Ю. Шостко // Проблеми законності : зб. наук. пр. – Харків, 2018. – Вип. 141. – С. 175–184.
Науковий керівник: к.ю.н., доцент В.Ф. Оболенцев